

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

complectens sanctos Mensium, Ivlivm Avgvstvm & Septembrem

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1603

Vita S. Ioannis Gvalberti, Institutoris ordinis Vallisumbrosæ. Ex ea quæ est
apud D. P. L. Surium: ex Blasio Melanesio eiusdem Ordinis Generali
conscripta. Obijt vir sanctus anno Domini 1073. sedente ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-42728

VITA S. IOANNIS GVALBERTI,

Institutoris Ordinis Vallisumbrosae. Ex ea qua est apud D.P.L. Surium: ex Blasio Melanessio eiusdem Ordinis Generali conscripta. Obiit vir sanctus anno Domini 1073. sedente (teste Genebrando in Chronico) Gregorio, 7. Imperante vero Henrico 4.

12. July

IOHANNES Gualberti vir & animi & corporis dotibus ornatissimus, patria Florentia oriundus, parentes habuit prima nobilitate conspicuos. Pater eius Gualbertus, vir militaris & bellicæ laudis gloria illustris, quanquam & diuitijs & honoribus afflueret, una tamèn cura, eaque perpetua ita obsessus tenebatur, ut animum honestis studijs oblectare non posset. Erat ei hostis capitalis, qui cognatum eius fratre doloque circumuentum peremerat. De eo vltionem ut expeteret, non ipse modo, sed & filius Iohannes intenta cura excubabant. Quodam verò die Iohanni cum armigero suo Florentiam tendenti, in ipso itinere capitalis ille hostis ab insperato fit obuiam, loco sanè perinquo, adeoque angusto, ut neutri, à via deflectendi quicquam omnino reliquum esset. Tum verò hostis planè inermis, cùm haud dubiam sibi necem parata cerneret, concepta subito quadam fiducia, ab equo desiliens, humili se prosternit, iunctisque cancellatim ad pectus manibus, pro Crucifixi amore veniam vitamque sibi deprecatur. Compunitus Ioannes auditu nomine Crucifixi, pacem offert; metum ponere iubet; culpam ex animo temsane illi remittit, ut possim, inquit, & ego eundem præclararam, Crucifixi

Hostis capitalis patris illius.

Vide pietatem.

Crucifixum experiri propitium.

Porrò Ioānes, hoste cum optima pace & gau-
dio à se dimisso, ad Ecclesiam quādam deflexit,
Nota Letter,
& disce ig-
noscere.

cumq; flexis coram Crucifixi imagine genibus,
Christi supplicia vulneraque contemplaretur,
vidit,(diētu mirabile) Christi in Cruce pēden-
tis caput ad se inclitari,tanquam gratias ipsi a-
gentis,quòd pro eius feuerentia hosti capitali
pepercisset.In tanti miraculi testimonium , ho-
dieque Crux illa in Ecclesia S. Miniatis,in mon-
te propè Florentiām,cum ea,qua par est,venera-
tione & cura seruatur.Ioannes autem, ea Chri-
sti bonitate & vocatione melliflua attractus,
protinus relicto sēculo nequam , paternis ope-
bus & honoribus contemptis,ad S. Miniatis mo-
nasterium profectus est , vbi,patre nequicquam
reluctante,& diras in Abbatem minas iactante,
ipse sibi monasticæ vitæ insignia aptauit,comam
capitis proprijs manibus totondit , cucullum
hilariter sibi induit , & alacritate incredibili
ad arma spiritalis militiæ se accingit. Etsi au-
tē pater eius initio acerbè eā mutationē ferret,
habitumq; iniquis oculis aspiceret, & insignem
ea re familiæ suæ ignominiam irrogatam clama-
ret,victus tamen filij constantia,ac tandem etiā
eximia vitæ illius sanctimonia delectatus , ani-
mum composuit,atque etiam magnam inde cō-
solationem hausit.

Ita ergo Ioannes externis internisq; cælestis
militiæ armis instructus, antē omnia ocium vi-
tiorum omnium sentinam remis velisque vita-
rē,dies nōctesq; in preces & studia diuina incū-
bere,tantisq; virtutum omnium exemplis alijs
prælucere,vt defuncto, non diu pōst , Abbate,

Mirabilis
feruor S.
Ioannis.

fratres eum illo honore vnanimi consensu dignissimum iudicarent. At verò periculosos honoris scopulos perhorrescēs, omnem mouebat lapidē, ne èd abriperet; cùm interim aliis quidam, stimulante ambitione per fas & nefas, numerata Florentino antistiti pecunia, illum honoris gradum consequitur. Id vbi vir Dei cōpetit, cum alio quodam insigni pietate monacho, clām Florentiam ad senem quendam eximia sanctitate virum & opinione prudentiæ celebrimum (Teuzo is dicebatur) abijt, vt sanum ab eo consilium requireret. Putabat enim nefas esse, sub homine Simoniæ labe cōtaminato, spiritu[m] militiæ stipédia facere. Porrò Teuzo vt Simoniæ vitium, quo multi Ecclesiæ rectores laborabant, ac rīus profligaret, ac tādēm aliquandò internectione deleret, hortatus est Ioānem, vt vna cum socio palām in foro ciuitatis proclamareret, Episcopum & Abbatē Simoniæ vitio obnoxios teneri ac deindē loco cederent. Quod cōsilium tametsi à cūmmuni legum consuetudine abhorrebat, simpliciter ille secutus est. Ea autem res cùm multis horrō adferret, cùm ipsis magnū fanē periculum creauit; prorsūs vt è tumultu extracti, vix manus eorum, qui Episcopo fauabant, euaderent.

Itaq; eodem illo Teuzone consultore relictā *Diccedit* patria, alium habitationis locū perquirere cōe- *patria s.*
perunt; sola Christi gratia subnixi, fore vt ad tu- *Ioannes.*
tiorem aliquem salutis portum pertingerent.
Erat illis panis vnicus; quem obuiio cuidam pau-
peri stipem postulanti benignè tradiderunt, ne
quid esset, quod eorum in Deum fiduciam in-
fringeret vel certē minueret. Ut autem ad ere-

*Recusat Ab-
batis functio-
nem.*

*Teuzo in-
clusus.*

*Camaldulen-
ses religiosi.*

*Venit ad Val-
lem Umbro-
sam.*

*Fuit primus
Abbas Vallis
Umbrose S.
Ioannes.*

mum Camaldulensem peruenere, sedulò ibidē degentium mores vitamque contemplantes, ad eandem vitæ societatem ab illis inuitati sunt. At Ioannes coenobiticam solitaria tutiorem existimans, indè ea animi sentētia recessit, vt alibi nouam quandam militiam sub signis D. Benedicti institueret. Delatus igitur ad Vallem Umbrosā fuit à duobus loci illius incolis egregijs pietatis cultoribus peramanter exceptus; cumq; locus ei mirificè arrideret, constructo vili quodā ex lignis domicilio, sedē illic fixit. Interea haud segniter religiosæ vitæ studijs incumbente fama sanctitatis eius per loca viciniora sensim se diffudit, & inter alios clericos laicosque Erizensem, Albertum, Teuzonem, Rodulphum, & Petrum, postea Albinensem episcopum Cardinalem, allexit.

Hic tam fœlicibus initijs breui locus ille in tam celebritatem euasit, vt certatim plurimi ad tam egregiam optimeq; constitutam disciplinam confluenter. Itaque visum omnibus, vt ipsum Ioannem yniuersorum regimini summa cum potestate præficerent, cui reliqui sinè villa recusatione obtemperarent. Igitur inuitū licet & renitentem, primaria in sede, eius imperio parituri, collocant. Tandem ille, ne diuinæ voluntati resistere videretur, eis cessit: suscepimusque Abbatis ministerio, ex Regula D. Benedicti viuendi institutum amplexus est. Verum cùm nimia austерitate ad ardua queq; tñderet, neq; vulgarem virtutis tramitem ingrederetur, & infirmorū mores pari rigore astringere vellet, diuina dispensatione euensis credunt, vt fracto stomacho, perpetuo lāguori ad supremum usq; vi-

tae diem

tæ diem obnoxius fieret, vt ex sua infirmitate aliorū quoq; vires metiri disceret. Cùm enim initio pauci admodum nimium illum vitæ rigorē imitari possent, eo morbo correptus, ita institutum suum erga omnes moderatus est, vt nemo illo humanior, nemo benignior videretur.

*Infirmatur,
vt suis con-
fratribus in-
firmis com-
patiatur.*

Fuit autem vir Dei præcipuus quidam paupertatis amator, eximiusq; rerum humanarum contemptor; prorsus vt neq; superba domicilia, neq; thesauros vlrò oblatos, solis tātūm necesarījs contentus, admireret. Et quò magis opes tiarum. *Egregius con-
temptor diut.*
honoresq; respuebat, eò ijs ipsis dignior ab omnibus habebatur. Hinc viri nobiles principesq;
varia illi loca offerebant, extruendis cœnobijs
congrua; alij vt monasteria collapsa dissolutaq;
sibi moderanda sumeret, rogabant; alij aurū ar-
gentumque tribuebant, vt sibi suisque consule-
ret; quæ vir sanctus respuens, vt pauperibus lar-
girentur hortabatur, vel ipse protinus eroga-
bat. Construxit autem monasterium S. Saluij;
monasterium in Mosceta; tertium in Razulo;
quartum in monte Scalatio, Paginam quoque,
nimia vetustate collapsam, reformatam sus-
cepit, atq; aliud S. Reparatæ in AEmilia, siue
Romandiola; quæ nō tam structuris magnifica,
quā virtutibus clara, & cœlestibus disciplinis il-
lustrissima reddidit. Porrò cū singula peruigili-
cura sepi obiret, cerneretq; Muscetanū, Præpo-
siti illius industria, in quandam magnificēiam
excreuisse, tectisq; superbū, pristinæ quodam-
modo paupertatis oblitum, Zelo inflammatus,
conuersusq; ad riuulum quendam exiguum iux-
tā manantem, ait: Deus omnipotens, qui mini-
mis magna efficere soles, videam ministerio pu-
*Deus non e-
legantes fa-
bricas sed
pulchras a-
nimas expre-
tit.*

filli riuli istius, celerem enormous structurę, huius vindictam. His dictis, mox tanquam locum abominatus abiit; cum protinus riulus collecta aquarum vi increscere coepit; ac tadem loco suo relichto præceps à mōte ruit, tractisq; secum arboribus atq; petrarum scopulis, structuras ilias funditus euertit.

Alio quoq; tempore cum audisset quendam conversionis gratia coenobium petisse, totumq; patrimonium, neglectis heredibus, monasterio legasse, illicò accurrens codicillos sibi exhibens postulauit. Exhibitos mox discerpsit, & fragmēta humi abiiciens, Deū, & Apostoli eius monasterij patronū, paupertatis amore precatus est, ut illatam sanctissimo instituto iniuriam vlciscantur. Vix pedem sacris ædibus extulerat, cùm eccè repentina flamma monasterium corripit, plurimaq; viro sancto nec respicere quidem dignante, deuastat. Cùm autem tenaci adeò proposito paupertatis votum persequeretur, tum verò aliorum inopiam totis viribus subleuare studebat; prorsus vt & ingentem frumenti vim etiam fratribus necessariam, nō rarò erogaret, resque monasterijs legatas venderet, earumq; precia pauperibus distribueret. Nec defuit viro Dei gratia discretionis spirituum, neq; donum Prophetiae, quo occulta hominum soli Deo cognita, diuina reuelatione edocitus enunciauit quæ singulatim hic referre, longum nimis foret.

Episcopus Florentinus Simoniacus & hereticus Porrò quanto Zelo animarum flagrauerit, nulla vis orationis explicare poterit. Cùm adhuc Florentinus antistes, Petrus Ticinenis, Simoniz labo-

En ut olim SS. Patres Symone etiam suppicionem vietauerunt.

Ienit cele. suis vlciscitur monasteriū.

laboraret. Ioannes ut Ecclesiam ea peste purgaret non dubitauit constanter publiceque; reum illum asserere, neque vello modo ad sacrorum functionem idoneum pronunciare. Hortabatur igitur subditos, ut ab illo se segregarent, ne sua adeo contagio ad totius corporis exitum permanaret. Inde cum vehemens in Clero & populo contentio oriretur, & alij antistite innoxium, alij reum clamarent, atque diu repugnantibus inter se sententijs certarent, antistes ut eam ignominiae notam aboleret, statuit Ioannem ipsum vnam cum religioso coetu internecione delere. Misit igitur nocturno tempore ingentem equitum & peditum turmam ad S. Saluij monasterium, (vbi Ioannes tunc temporis degere putabatur, & pridie inde recesserat ad vmbrosam vallem) qui effractis foribus in ipsa penetralia irruunt, obuiosque conuulnerant, & cede atque horrore omnia replentes, tandem omnes penè cum ipsa morte luctantes relinquunt. Altera die eo diuulgato maleficio, aduenit Ioannes, & suos beatos ac verè fœlices prædicans, quod acceptis plagis ad necem usque pro veritate decertassent, se unum lamentabatur, quod gloriost illius certaminis particeps fieri non meruisset.

Postea vero, recuperata præter spem valetudine, monachi Romam profecti, ut Florentinam Ecclesiam ab illa peste aliquando eriperent, constanter denuo Petrum Simoniae & heref eos accusarunt. Sed frustra: Maximus namque Episcoporum coetus, qui eò ad Synodum confluxerat, Florentini partes acriter defendebat, vixque monachorum accusationem ad aures mittere

*Crudelitas
Episcopi
Florentini.*

*Attende Ze-
lum & fidu-
ciam ss mo-*

150 VITA S. IOANNIS GVALBERTI

nachorum
pro Ecclesia
Christi.

dignabatur. Tum verò quidam zelo inflammati, ut pullulantem hæresim ac Simoniae crimen extinguerent, Petrumque in scelere exultantem dignitate deiijcerent, intrepidè sese ad ignis periculum obtulerunt. Verùm Alexander Pontifex maximus, nec accusatum deponere voluit, nec vt monachi in ignem ingrederentur, admittere: quin et Dux quidam Godefridus, Episcopo impensè fauens, eisdem mortis minas intétabat. Altercatio itaq; hæc nouos animorū motus concitabat; alijs conditionis æquitatem approbantibus, alijs rem nefariam esse clamantibus. At fuit tandem cunctis applaudentibus locus & dies constituta, quo monachi ignis certamen subirent, docerentque antistitem Simoniae & hæreseos labore foedatum esse. Fit ingens populi cursus; Aduocatur Episcopus Petrus à suis, rei uétum spectatus; at ille prorsus renuit: immo si qui eum charum haberet, eos accedere vetuit. Interea in Monasterio Septimi, loco præfixo, duæ lignorum strues excitantur, obtainentes in longum decem pedes, in latum quinque, in subline quatuor & dimidium: inter vtrasq; autem intererat semita longitudine brachij ardētibus cōstrata, prunis, ut per illā unus monachorū nudis plātis pertransiret. Fiūt litaniæ & sacrificiū solenne singulari cū ceremonia ab Abbe illius instituti peragitur. Quo peracto, unus ex Abbatibus clara voce populo petitionis & sponsionis conditionē exponit. Deinde Abbas Petr⁹, exuta casula, & Cruce arrepta, S. Ioanne interim corā astante, & precibus ac lachrymis ardenter inteto, ingreditur per medios igniū globos & flāma in subline ascendente, ardētes calcat prunas nul-

Abbas Pe-
trus per in-
dios ignes
illatos per-
transit.

lo ad-

lo adustionis vestigio vel corpori vel vestimentis inhærente. Cumq; versa iterū facie, eadem via per flāmas regredi vellet, populus tāti miraculi nouitate stupefactus eū retinere, manus pēdesq; exosculari, diuinā virtutē in eo admirari, & antistitē Petrū scelestū, hæreticū & Florētina sede indignum clamare: qui demūn Senatu populoq; Florentino omnino instantē, à Romanæ Sedis presule Alexādro, iustitia id exigente, dignitate sua est priuatus: & alter in ipsius locum substitutus.

Eo miraculo multū Ioanni eiusq; discipulis dignitatis deindē accreuit, eorumq; institutum honoribus & sanctitate auctū, plurimis admirationi fuit; donec vir sanctus senio cōfectus ē vita perceptis primum cū multa deuotione sacramētis ad cælestē patriā fœliciter migravit; cui⁹ corpus in Ecclesia Monasterij de Pasignano humatum, multis post obitum miraculis Deus illustrare dignatus est.

S. Ioannis
fœliciter q-
bit.

MARTYRIVM SS. NABORIS ET FE-

licis ex antiquissimis monumentis, quæ teste Bar-
ronio Syncera & integra sunt. De ipsorum reli-
quias in Gallias anno Domini 764. translatis
scribit Sigebertus, licet pro parte, more suo, inte-
gras translatas dicat. Passi sunt Anno à partu vir-
gineo 303. Marcelli Papæ 7.

In Notat.
Marij. Rom.

Tom. 2. An.

R*EGNANTIB* impio Maximiano, cūm e-
iusdem edicto grauis in populum Chri-
stianum persecutio desæuiret, erant Me-
diolani viri duo bellica laude spectatissimi, &
honorib. apud ipsum Imperatorem cumprimis
conspicui. Vni Nabor, alteri Felix nomen erat;

*An. eius
Imperij 20
12. Iulij.
Præclara
lau SS. Na-
boris & Fe-
lix.